

Streszczenie

Przedmiotem badań rozprawy doktorskiej zatytułowanej *Sergiusz Prokofiew – indywidualizacja stylu kompozytorskiego w aspekcie wykonawczym. Możliwości i ograniczenia interpretacyjne na podstawie I, II, III i VI Sonaty fortepianowej* jest problematyka dowolności interpretacyjnej w oparciu o wybrane utwory, ilustrujące proces ewolucji stylu kompozytora-pianisty.

Główna część pracy poprzedzona została rozdziałem poświęconym **sonacie fortepianowej**, rozwijającej się na przestrzeni kilku stuleci oraz jej pozycji w twórczości **Sergiusza Prokofiewa**. Poznanie ewolucji tego gatunku umożliwia zrozumienie funkcji i wymiaru, jakie nadał im rosyjski twórca. Zawartość ustępu została rozwinięta o informacje przybliżające postać kompozytora w kontekście biograficznym i historycznym.

Właściwą część dysertacji stanowią dwa rozdziały poddane badaniom z wykorzystaniem metod: analitycznej, opisowej, obserwacyjnej, porównawczej oraz intuicyjnej. Drugi ustęp zawiera analizę wybranych sonat fortepianowych Sergiusza Prokofiewa dokonaną w oparciu o wzorzec prof. Mieczysława Tomaszewskiego, wykorzystujący eksplorację dzieła muzycznego we właściwy sposób. Praca badawcza przeprowadzona na tych utworach, w ujęciu deskrypcyjnym i syntetycznym, stanowi bazę dla lepszego poznania kompozytorskich **intencji i ekspresji** determinujących język muzyczny twórcy początku XX wieku.

Ostatni rozdział dotyczy relacji, która powstaje na płaszczyźnie twórca-odtwórca. Punktem wyjścia i inspiracją dla rozważań odnoszących się do ekspresji i **interpretacji** sonat fortepianowych stały się kategorie intencjonalne twórcy oraz odczytanie przekazu emocjonalnego zawartego w utworach. Wnikliwe wsłuchanie się w wybrane pozycje dyskograficzne pozwoliło na zaobserwowanie rysujących się tendencji, ukazujących różne możliwości interpretacyjne, a także odmienność traktowania tych elementów dzieła muzycznego, które wpływają na indywidualne oblicza interpretacji.

Formy cykliczne ujęte w tytule pracy doktorskiej zostały zarejestrowane na płycie CD i dołączone do niniejszej rozprawy.

Słowa kluczowe: sonata fortepianowa, Sergiusz Prokofiew, intencja, ekspresja, interpretacja

Abstract

The subject matter of the doctoral dissertation entitled *Sergei Prokofiev: the Individualisation of Compositional Style in Terms of Performance Practice. Interpretive Limitations and Possibilities in Piano Sonatas Nos. 1, 2, 3 and 6* is the issue of interpretive arbitrariness based on a chosen set of works, illustrating the stylistic evolution of the composer-pianist.

The main part of this paper has been preceded with a chapter devoted to the **piano sonata**, developing over several centuries, and its position in the oeuvre of Sergei Prokofiev. The knowledge of the evolution of this genre enables the understanding of the role and magnitude the Russian composer bestowed upon it. The contents of this segment have been expanded with information placing the figure of the composer within a biographical and historical framework.

The core of the dissertation is composed of two chapters devoted to research via analytic, descriptive, observational and intuitive methods. Its latter section contains the analysis of selected piano sonatas of Sergei Prokofiev, conducted on the basis of professor Mieczysław Tomaszewski's model, which enables adequate investigation of musical works. The descriptive and synthetic aspects of the research conducted constitutes the basis of improved understanding of the intentions and expressiveness determining the musical language of the Russian composer.

The final chapter is concerned with the relation forming between the creator and the performer. The intentional categories and the reading of emotional content of the works served as the point of departure for the reflections on the expression and interpretation of the piano sonatas. A profound scrutiny and thorough listening of selected discography allowed to outline the tendencies, disclosing interpretative possibilities and the diversity in the treatment of those aspects of a musical work that influence the individuality of an interpretation.

The cyclic works mentioned in the title have been recorded and included with this dissertation in CD format.

Keywords: piano sonata, Sergei Prokofiev, intention, expression, interpretation